

**Obvodný notársky úrad v Nemšovej
1904 - 1945 (1957)**

Opis na úrovni fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference kode	SK_1570_15123	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Obvodný notársky úrad v Nemšovej	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1904 - 1945 (1957)	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	7,84 bm (307 úradných kníh, 27 ks registratúrnych pomôcok, 25 ks indexov a 28 škatúl spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Obvodný notársky úrad v Nemšovej	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Obvodné notárske úrady vznikli na základe zákonného článku XVIII z roku 1871. Podľa neho sa malé obce mohli samostatne rozhodnúť, s ktorými susednými malými obcami chcú utvoriť okolný notariát. Pre ďalší vývoj notárskych úradov bol dôležitý obecný zákon č. XXII z roku 1886. Po uskutočnení administratívnej reformy veľké obce obstarávali autonómnu správu a zákonmi zverené povinnosti vlastnými silami s obecným notárom, kým malé obce sa i naďalej združovali do obvodu a vydržovali obvodného notára. Na čele obce stál obecný výbor a obecné predstavenstvo. V štatútoch Trenčianskej župy z roku 1905 sa uvádza, že Obvodný notársky úrad v Nemšovej	Dejiny správy pôvodcu

	<p>pozostával z piatich obcí: Nemšová, Horné Srnie, Kľúčové, Luborča a Trenčianska Závada.</p> <p>Z obcí notariátu si len Nemšová a Horné Srnie uchovali územnú aj správnu samostatnosť. Luborča, Kľúčové a Trenčianska Závada sú dnes zlúčené s Nemšovou. Pôvodne bola administratívnym centrom Luborča, nachádzala sa tu pošta a sídlo notariátu, do ktorého správy patrili okrem nemšovského aj bolešovský obvod. V roku 1915 bol notariát preložený do Nemšovej. Až do účinnosti nariadenia vlády č. 378 zo dňa 21. 12. 1922 patril obvod nemšovského notariátu do okresu Púchov, od roku 1923 až do zániku notárskych úradov v roku 1945 bol prvostupňovým nadriadeným úradom Okresný úrad v Trenčíne. Úrady boli územne začlenené do roku 1922 Trenčianskej župe, v rokoch 1923 – 1928 Župe XVII. (Považská) so sídlom v Turč. Sv. Martine, v rokoch 1940 – 1945 Trenčianskej župe. Vznikom krajinského zriadenia podliehal obvod notárskeho úradu v Nemšovej v rokoch 1928 – 1940 Krajiniskému úradu v Bratislave. Každá obec mala svojho „richtára“, starostu, vládneho komisára resp. predsedu, jeho povinnosti boli zahrnuté v §18 zák. č. 243/1922 Zb. z. Obce mali vlastnú samosprávu. Správa spoločného notariátu sa platila spoločne (každoročným percentuálnym výpočtom kvóty na jednotlivé obce) a zabezpečoval ju „okolný okružný notár“, podnotár, kancelárska sila a pomocná sila na kúrenie a upratovanie. Funkcia notára bola do r. 1920 voliteľná. Jeho kvalifikáciu určoval zák. článok XX z r. 1900. Zákonom zo dňa 22. 3. 1920 č. 211 mohol funkciu notára zastávať len úradník menovaný ministrom vnútra. Notár bol podriadený hlavnému slúžnemu a od r. 1922 okresnému náčelníkovi. Vykonal vrchný dozor nad finančnými záležitosťami obcí, mal právo odvolania a právo veta. Za spravovanie notárskeho obvodu prináležala notárovi finančná odmena od všetkých podielnických obcí a služobný byt na „obecnom dome“, deputátny prídel chleba a paušalizovanie cestovných nákladov. Svojou pečiatkou a podpisom notár potvrdzoval všetky listiny úradnej obecnej povahy (správy obecného zastupiteľstva sú od r. 1924 písané strojom), svedectvá a dobrozdania, cestovné doklady a spravoval rôzne fondy a základiny. Úlohou spoločného notárskeho úradu bolo viesť štátnu matriku, sledovať obecné ťarchopisy, pôžičky, pozemkové dane, nariadenia župného a slúžnovského úradu, domové katastre a živnostenské registre a všetky druhy rozličných evidenčných záznamov rôznej povahy.</p> <p>Sídlo notariátu bola od r. 1915 Nemšová. Autoritatívne postavenie notára v hierarchii</p>	
--	--	--

		<p>dedinského spoločenstva často prevyšovalo postavenie starostu obce. Okrem notára vystupujúceho často aj v úlohe verejného poručníka – tútora a podnotára (notárskeho eléva) zamestnával notársky úrad ešte kancelársku silu a sluhu na pomocné práce. Do kompetencie obecného výboru patrilo určovanie a výrubové právo, priznanie a udelenie domovskej príslušnosti, prenájmy, úpisy, pôžičky, obecné fundácie, obecní zamestnanci. Od roku 1918 do roku 1923 bol vedením pokladne a účtovných kníh poverený starosta. V roku 1924 mali všetky obce vypracovaný nový štatút, ktorý presne určoval povinnosti obecných zamestnancov. K stálym zamestnancom patrili: richtár – starosta, podrichtár – námestník starostu (dvaja v Nemšovej a jeden v Ľuborči), noční strážnici, lesní a poľní hájníci a obecný sluha ktorý slúžil ako doručovateľ a dozorca na bitútku. Na obecnom dome bola zamestnaná aj pôrodná asistentka a výpomocná kancelárska sila. Na obecnom úrade v Ľuborči bol zamestnaný starosta, námestník, pokladník, pôrodná asistentka, 2 obecní sluhovia, ktorí boli zároveň aj nočnými strážnikmi, hájnikmi a doručovateľmi. Obecný úrad v Trenčianskej Závade zamestnával štyroch stálych zamestnancov.</p> <p>V rokoch 1939 – 1944 starostov nahradili vládni komisári.</p> <p>Prvým známym nemšovským notárom bol v rokoch 1904 – 1910 Ján Barták, 1910 – 1911 Eugen Litera s pomad'arčeným priezviskom Betüfi, 1911 – 1918 Eugen Bartáky, 1918 – 1935 Valér Husár.</p> <p>Notársky úrad zaniká v roku 1945 a notár sa stáva úradníkom miestnych národných výborov.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>O spisovej manipulácii na Obvodnom notárskom úrade v Nemšovej sa v archívnom fonde tohto úradu osobitné záznamy nezachovali. Tak ako i na iných notárskych úradoch bola za správu registratúry a vedenie registratúrneho denníka zodpovedná pomocná kancelárska sila. Správne knihy – zápisnice obecných zastupiteľstiev, obecnej rady, finančnej komisie, prípadne rozhodnutia vládneho komisára a zápisnice obecného výboru viedla každá obec samostatne. To isté platilo aj o evidenciách. Viacero evidenčných kníh presahuje pôsobnosť notariátu, z nich niektoré, ako napr. evidenciu vydaných stavebných povolení obce Ľuborča a evidenciu živnostníkov obce Ľuborča používali po zrušení notárskych úradov na národnom výbore až do roku 1950, resp. 1951. Písomná agenda notárskeho úradu sa delila na prezidiálnu, administratívnu a účtovnú. Spisy sa manipulovali chronologicko-numericky a takto sa aj zapisovali do</p>	Dejiny archívneho fondu

		<p>protokolov ku ktorým sa viedli indexy. Účtovný materiál si obce tiež viedli samostatne a takto sú aj uložené.</p> <p>Po zániku notárskeho úradu boli dokumenty uložené u jeho nástupcu na úrade MNV v Nemšovej. Podstatnú časť registratúry notárskeho úradu z rokov roku 1904 – 1949 prevzal Okresný archív v Trenčíne 12. 11. 1958 od MNV v Nemšovej. Miestom uloženia bolo pracovisko archívu na Palackého ulici č. 29 v Trenčíne. Odtiaľto sa dokumenty spolu s ostatnými archívnymi fondami sťahovali vo februári 1966 do priestorov telocvične bývalej učňovskej školy vedľa synagógy. V roku 1974 sa predisponovali do archívneho skladu v Trenčíne – Zamarovciach.</p> <p>V roku 1966 bol fond doplnený dokumentmi z Horného Srnia z rokov 1921 – 1945. Podľa zápisnice z 29. 03. 1966 bol materiál uložený na pracovisku okresného archívu na Mierovom nám. 46.</p> <p>Na triediacich prácach archívnych fondov nachádzajúcich sa v rozsype sa v Zamarovciach začalo pracovať v roku 1976. V roku 1981 písomnosti notárskych úradov triedili M. Hvoždárová, M. Holúbková, D. Hlaváčová, J. Ilčík a J. Karlík. V máji 1988 sa pracovisko v Zamarovciach úplne zrušilo a presťahovalo do novopostavenej účelovej budovy na Kožušníckej ulici v Trenčíne. Úradné knihy napadnuté plesňou museli predtým prejsť dezinfekčnou komorou v SNA v Bratislave. Po ukončení revízie archívnych fondov a zbierok v roku 1995 archívny fond v roku 1997 zreinventarizovala Mgr. Janka Štefaničáková. V roku 2007 Marta Holúbková zrevidovala archívny fond, doplnila úvod, vyhotovila registre a prepísala archívnu pomôcku.</p> <p>Dokladaním úradných kníh a registratúrnych pomôcok sa fond zväčšil na 8,4 bm z pôvodných 8 bm. Po úspornom uložení dokumentov do archívnych škatúl meria archívny fond Obvodného notárskeho úradu v Nemšovej 7,84 bm.</p>	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Archívne dokumenty notárskeho úradu v Nemšovej sa v knihe prírastkov nachádzajú len pod prírastkovým číslom 32. Je uvedený len rok prevzatia –1960, 60 balíkov písomností a 42 kníh pochádzalo z rokov 1923 – 1944. V skutočnosti už predtým podľa zápisnice napísanej v úradovni MNV v Nemšovej 12. novembra 1958 prevzal archív zápisnice obecného zastupiteľstva z rokov 1904 – 1946 v počte 7 kusov, administratívne spisy z rokov 1921 – 1949 (k týmto spisom boli prevzaté aj príslušné protokoly a indexy) a nepreskartované prezidiálne spisy z rokov 1938 - 1949.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov

		29. 03. 1966 prevzal archív od MNV v Hornom Srní zápisnice obecného zastupiteľstva z rokov 1921 – 1928, 1939 – 1945 (2 knihy), obecný štatút so zápisnicami z roku 1933. pričom chýbali ročníky 1929 – 1932 a 1934 – 1938. Spisový materiál (31 balíkov a 3 vrecia) do roku 1956 bol neusporiadaný, nepreskartovaný a pomiešaný s dokumentmi MNV a JRD Horné Srnie.	
3.3.1.	Scope and contents	Činnosť a fungovanie notárskeho úradu sú spoľahlivo doložené v zápisniciach obecných zastupiteľstiev v Nemšovej, Ľuborči a Trenčianskej Závade od roku 1904, v Hornom Srní od roku 1921, ktoré sú zároveň najstaršími dokumentmi. Najkompletnejšie sa dochovali v Nemšovej a Trenčianskej Závade. Najmenší počet správnych kníh je z Horného Srnia. Jedenásť zväzkov evidenčných kníh je len torzom. Vlastná spisová agenda úradu je zastúpená spismi od roku 1921. V administratívnych dokumentoch sa zachovali kompletne všetky ročníky, pri prezidiálnych iba ročníky 1939 – 1945. Z registratúrnych pomôcok sú rovnako takmer kompletne zachované administratívne protokoly a k nim príslušné indexy. Účtovný materiál sa v chronologickej postupnosti zachoval iba od tridsiatych rokov 20. storočia. S určitosťou možno predpokladať, že predstavuje len zlomok z vedenia tejto agendy na úrade. V Ľuborči a Trenčianskej Závade pokračovali na NV vo vedení dávky z prírastku hodnoty nemovitostí, resp. inventára majetku obce do roku 1957, resp. 1949. Sú to najmladšie zápisy tohto archívneho fondu.	Obsah a rozsah archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	V zápisnici zo 4. marca 1955 z odbornej archívnej prehliadky, ktorú v úradovni MNV v Nemšovej vykonal okresný archivár Alexander Zrebený sa konštatuje, že boli vyskartované ročníky 1920-1939. Vyradovanie vykonala zamestnankyňa MNV Brigitta Bračíková. V ďalšej zápisnici z 12. novembra 1958 okrem prevzatia dokumentov je poznámka o vyradení ročníkov 1921-1948. V zápisnici z 29. marca 1966 okresný archív uvádza, že preberá dokumenty od MNV Horné Srnie z rokov 1921 – 1945 – materiál bol neusporiadaný a nevyskartovaný. Vnútorne vyradovanie (cca 4 bm) uskutočnila roku 1985 odborná archivárka Mária Hvoždárová.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Očakáva sa prevzatie matričnej agendy po uplynutí lehoty uloženia.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond notárskeho úradu je usporiadaný z diplomatického hľadiska do štyroch skupín. Prvá časť obsahuje správne a evidenčné knihy, druhú tvoria prezidiálne a	Spôsob usporiadania

	<p>administratívne spisy s registratúrными pomôckami. V tretej časti je zinventarizovaný účtovný materiál a vo štvrtej časti mapy.</p> <p>Archívny fond je usporiadaný a prístupný inventárom v štruktúre:</p> <p>I. Knihy</p> <p>A. Správne</p> <ul style="list-style-type: none">NemšováHorné SrnieLuborčaTrenčianska Závada <p>B. Evidenčné</p> <p>II. Spisový materiál</p> <p>A. Registratúrne pomôcky</p> <ul style="list-style-type: none">a) prezidiálneb) administratívne <p>B. Spisy</p> <ul style="list-style-type: none">a) prezidiálneb) administratívne <p>III. Účtovný materiál</p> <ul style="list-style-type: none">NemšováHorné SrnieLuborčaKľúčovéTrenčianska Závada <p>IV. Mapy</p> <p>Inventárnou jednotkou je pri knihách jeden zväzok. Pri spisoch je to jeden ročník alebo vecná skupina spisov so stručnou charakteristikou. Účtovný materiál je usporiadaný podľa jednotlivých obcí, inventárnu jednotku tvorí jeden ročník. Inventárnu jednotku pri mapách predstavujú jednotlivé zachované druhy máp.</p> <p>Inventárny zápis sa pri knihách skladá z inventárneho čísla, názvu inventárnej jednotky, ročníka alebo rozpätia rokov, čísla archívnej škatule. Pri spisoch pozostáva z inventárneho čísla, číselného rozpätia, ročníka, príp. rozpätia rokov a čísla škatule.</p> <p>Inventár je ukončený menným, miestnym a vecným registrom s odkazom na inventárne</p>	
--	---	--

		<p>čísla archívneho dokumentu.</p> <p>Fond obsahuje 216 inventárnych jednotiek z rokov 1904 – 1945 (1957), 306 úradných kníh z rokov 1904 – 1945 (1957), 52 registratúrnych pomôcok z rokov 1921 – 1945 (1946), 28 škatúl spisov z rokov 1906, 1921 – 1945 a 13 kusov máp.</p> <p>Dokumenty do roku 1918 sú písané v maďarskom jazyku.</p>	
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcí
3.4.3.	Language /scripts of material	maďarský, slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Štátny archív v Bratislave, pobočka Trenčín Obvodný notársky úrad v Nemšovej 1904 - 1945 (1957), inventár, Marta Holúbková, Trenčín 2007, evid. č. 3771	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Archívna pomôcka o tom neinformuje.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Okresný úrad v Trenčíne, Okresný národný výbor v Trenčíne, Obvodný úrad MNV v Nemšovej	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní

3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	<p>Pozri 3.4.5. Opis vyhotovila Mgr. Janka Štefaničáková v júni 2017 Dejiny Nemšovej, Luborče, Kľúčového, Trenčianskej Závady, Vojtech Korvas, Nemšová, MsÚ 2000</p> <p>Inventár vypracovala v roku 1985 odborná archivárka Mária Hvoždárová. V roku 1997 archívny fond zreinventarizovala Mgr. Janka Štefaničáková. V roku 2007 Marta Holúbková zrevidovala archívny fond, doplnila úvod, vyhotovila registre a prepísala archívnu pomôcku.</p>	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	<p>Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532.</p>	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	29. 06. 2017	Dátum vyhotovenia opisu